

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 — 2547 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผนแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 — 2547 3 คณะ คือ คณะศิลปศึกษา คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และคณะศิลปวิจิตร รวมประชากรทั้งสิ้น 1174 คน

2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

2.1 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 — 2547 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โคยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 — 2547 ทั้งสิ้น 292 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง สุ่มจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 — 2547 ตามขั้นตอนดังนี้

1) ประชากรคือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามคณะวิชาและปีการศึกษา จำนวน 1174 คน

2) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 292 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อย ด้วยการแบ่งประชากรตามคณะวิชาและปีการศึกษาของบัณฑิตแล้วจึงเทียบอัตราส่วน ประชากร: กลุ่มตัวอย่าง คือ 1174: 292 โดยวิธีการเทียบบัญญัติไตรยางค์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามคณะวิชาและปีการศึกษา

คณะวิชา ปีการศึกษา	คณะศิลปศึกษา		คณะศิลป นาฏดุริยางค์		คณะศิลปปริจิตร		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
2543	156	39	30	7	51	13	237	59
2544	92	23	27	7	66	16	185	46
2545	120	30	20	5	74	18	214	53
2546	140	35	50	12	80	20	270	67
2547	141	35	35	9	92	23	268	67
รวม	649	162	162	40	363	90	1174	292

3) เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามคณะวิชาและปีการศึกษาแล้ว จึงสุ่มรายชื่อบัณฑิตตามคณะวิชาและปีการศึกษาของบัณฑิต เพื่อดำเนินการต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต

เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1. คณะที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา
2. ปีการศึกษาที่บัณฑิตเข้ารับการศึกษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิต

เป็นแบบสอบถามการติดตามผลคุณลักษณะบัณฑิต 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านละ 12 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละคณะ คือ คณะศิลปศึกษา ใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศิลปนาฏดุริยางค์ ใช้หลักสูตรศิลปบัณฑิต และคณะศิลปวิจิตร ใช้หลักสูตรศิลปบัณฑิต

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การติดตามผลบัณฑิต ได้แก่

2.1 วารสารสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

2.2 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการติดตามผลคุณลักษณะบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ

2.3 หนังสือกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา.

3. รวบรวมแนวคิดจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาสร้างเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต

เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1. คณะที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา
2. ปีการศึกษาที่บัณฑิตเข้ารับการศึกษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิต

เป็นแบบสอบถามการติดตามผลคุณลักษณะบัณฑิต 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านละ 12 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แยกออกเป็นการหาความเที่ยงตรง การทดสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability)

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นดำเนินการดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1.2.1 ดร.สมุทรา ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.2 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผล การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.3 นางยุพา ประเสริฐยิ่ง รองอธิการฝ่ายวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.2.4 ดร.อุษา สบถุญย์ คณบดีคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.2.5 นายนิพนธ์ เตะชะชาติ อาจารย์ประจำคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงขั้นสุดท้าย

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543—2547 3 คณะ คือ คณะศิลปศึกษา คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และคณะศิลปวิจิตร รวม 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .21 - .86

2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปที่ยอมรับไปหา ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, p. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 – 2547 เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล

1.2 จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 292 ฉบับ ไปให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 – 2547 ทั้ง 3 คณะ ได้แก่ คณะศิลปศึกษา คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และคณะศิลปวิจิตร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัยเพื่อให้ส่งคืนตามกำหนด ถ้าไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนภายใน 15 วัน ผู้วิจัยจะดำเนินการสุ่มรายชื่อบัณฑิตคนอื่นเพื่อส่งแบบสอบถามต่อไป เพื่อให้ครบจำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.91

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ของข้อมูล

2. การจัดกระทำข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows Version 13.00

2.2 การวิเคราะห์ และนำผลการคำนวณวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และ สมมุติฐานของการค้นคว้าต่อไป

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับในการติดตามผล ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยเอาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	บัณฑิตมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	บัณฑิตมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	บัณฑิตมีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	บัณฑิตมีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	บัณฑิตมีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows Version 13.00 ดังนี้

1. ผลคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 6 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. เปรียบเทียบผลคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 6 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยเปรียบเทียบเป็นรายตัวแปร (Univariate Analysis) จำแนกตามคณะวิชา และปีการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (two-way ANOVA)
3. ในกรณีที่พบปฏิสัมพันธ์ (Interaction) จึงจะศึกษาผลย่อย (Simple Effect) ของตัวแปรคณะวิชาและปีการศึกษา และทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ LSD